

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Congresul dela Stockholm

Mercuri în 19 August s'a deschis congresul creștin universal din Stockholm în biserica Strokyrkan, zidită la 1260, în prezența regelui, a reginei și a întregii familii domnitoare din Suedia. Din partea bisericii ortodoxe au fost de față episc. Timotei din India și Malabor, mitropolitul Stefan al Sofiei, mitrop. Nubiei, patriarhul Alecsandriei, fiecare cu o suită de preoți, mitrop. Nicolae al Ardealului însoțit de arhim. Iuliu Scriban, prof. Dr. Ion Lupas, asesorul T. Scorobeț, episc. Vartolomei al Râmnicului și mitr. Nectarie al Bucovinei. Arhierii noștri au asistat la serviciul divin săvârșit de arhiepiscopul Suediei îmbrăcați în odăjdii pompoase, fiind centrul de admirație a lumii adunate în număr extraordinar de mare. La sfârșit episcopul de Wincester a rostit o cuvântare frumoasă, iar patriarhul a dat binecuvântarea în grecește asupra întregii adunări.

Dela biserică toți congresiștii, peste 1000 de delegați au trecut la palatul regal în sala tronului. În fața regelui și a reginei, a prințului moștenitor și prințesei a rostit arhiepiscopul Suediei o vorbire în limba engleză. Regele a răspuns tot englezește, într'o cuvântare frumoasă în care a accentuat necesitatea de a lucra pentru pacea universală prin biserică.

Patriarhul a citit apoi o adresă în francezește în care l-a asemănat pe rege cu Constantin cel Mare deschizând Sinodul din Niceea. Pe urmă a vorbit reprezentantul bisericilor din America. Dr. Arthur Brown în englezește; din partea secțiunii englezești lordul episcop de Wincester și cel din urmă Dr. Kapler, din partea secțiunii europenești în nemțește.

Dună ameazi s'au început lucrările congresului cu o rugăciune. Au fost patru cuvântări și după fiecare câte o cântare religioasă cântate de publicul întreg împreună cu regele și toată

casa domnitoare. La această ședință a vorbit și mitrop. Stefan al Bulgariei în francezește. În zilele următoare s'au ținut câte patru ședințe pe zi. Fiecare ședință se începe cu o rugăciune. Patriarhul Alecsandriei e proclamat presedinte al secției ortodoxe. Congresul e excelent organizat. Fiocare cuvântare e tipărită înainte în mai multe limbi.

Nici o cuvântare nu poate ține mai mult de 20 minute, iar la discuțiunea care urmează nu poți vorbi mai mult de 7 minute și când s'au împlinit 5 minute, o mică pocnire iurisată într'un clopotel te vestește să te apropii de isprăvite.

A doua zi a vorbit marele economist Matheus cu cunostințe largi din evanghelie despre biserică și problema economică și industrială.

Profesorul suedez Arvid Kunestam a vorbit despre „cșcnța iubirii creștinești” făcând o analiză pătrunzătoare a acestei chestiuni, cu aplicațiuni la viața practică.

Sir Willian Ashlep a vorbit despre aplicarea evangheliei la viața modernă.

Mai însufletit de cât toți însă a vorbit păstorul protestant francez Gounelle din Paris, despre chestiunea organizării creștinești a muncii.

Tot în ziua aceasta a vorbit și o doamnă englezoaică cu simț și îndrăzneală pentru educațiunea de împărtășit în lumea lucrătorilor.

În ziua a treia a vorbit despre problemele industriale și economice. La aceasta discuțiune, au luat parte:

P. S. episcopul Vartolomei, în francezește, arătând cât de încălcite sunt problemele acestea și cât de grele sunt de deslegat.

I. P. S. mitropolitul Nicolae în nemțește, a spus că dacă discuțiunea urmată până acum a privit țările cu industrie mare, să se audă și un glas dintr'o țară agrară, unde chestiunile se înfășează și altfel. A pomenit și de reforma noastră agrară, arătând bunurile ei și spunând

despre ea congresului, că nu s'a făcut fără părtășia bisericii.

Seara la ora 9 a vorbit în biserică Santa Clara tixită de lume patriarhul Fotie al Alexandriei. A fost salutat de arhiepiscopul Söderblom al Suediei în limba suedeză care a lămurit publicului pe larg ce însemnătate a avut în istoria bisericii scaunul Alexandriei și apoi a salutat pe patriarh în franceză. Patriarhul s'a suit pe treptele altarului și a rostit o cuvântare foarte mișcată în grecește, pe care, frază cu frază, o traducea în suedeză preotul Nander un pasionat prieten al bisericii ortodoxe și care a fost anul trecut și în România.

Apoi s'a suit în amvon și a vorbit, tot grecește, mitropolitul Nubiei, și pe urmă, tot grecește, mitropolitul Tiatirei, din partea patriarhiei din Constantinopol, urmând însă la fel traducerea suedeză frază cu frază.

Au fost clipe mărețe, despre care un ziar suedez (Svenska Dagbladet, 22 Aug.) scrie că au fost En historisk gudstjänst i Klara Kyrka. O slujbă dumnezeiască istorică în biserică Sf. Clara.

În ziua a patra s'a vorbit despre morala sexuală. A vorbit două doamne din Berlin, deputate în parlament și mai multe engleze susținând că copiii sunt podoaba familiei și combătând tendința de a împuțina numărul copiilor. S'a vorbit apoi de problema locuințelor, de viața muncitorilor.

În ziua a cincia s'a făcut parastas pentru patriarhul Tihon, omorât de bolșevici. A vorbit în nemțește mitropolitul Nectarie al Bucovinei și un episcop englez.

În aceeași zi, mitropolitul Nicolae al Sibiului a vorbit nemțește la biserică Engelbrecht, unde s'au mai ținut trei cuvântări.

Lumea a fost adânc impresionată și s'au auzit cele mai mari laude din partea străinilor pentru măreția slujbei noastre și puterea ei de a mișca inimile.

În ziua a șasea și a șaptea a urmat problema alcoolismului. Au vorbit mai mulți americani și englezi. S'a vorbit apoi despre „biserică și războiul”, biserică și relațiile internaționale, biserică și viața industrială. S'a cetit o lucrare a cancelarului Germaniei Dr. Luther. Aci a vorbit și arhim. Scriban și cei mai mari bisericani laici din Anglia și America.

În decursul congresului delegaților români li s'a dat o atenție deosebită, au fost invitați în

repetite rânduri la masă de persoanele cele mai marcante ale Suediei și de reprezentanții asociațiilor crestine ale țărilor din Apus.

Congresul acesta n'a avut un caracter profesional, ci s'a așezat pe treapta cea mai de sus a judecării stărilor prezente din întreaga lume. N'a fost un congres de clerici, ci o conferință internațională a somităților mirene din toate țările, oameni pătrunși de necesitatea întronării evangheliei lui Isus Hristos. Desbaterile au fost la înălțimea problemelor discutate.

Pe noi ne interesează în deosebi chipul cum s'au înfățișat în acest congres teologii români. Din punct de vedere creștin ortodox, strălucire care culmina în trecut în coroana țarului Rusiei, a trecut asupra Suveranului României. Biserica noastră, cu patriarhie la București ca o consacrare a acestei înălțări, are un rol care-i asigură un anumit loc, indiscutabil, într-o adunare ca cea dela Stockholm. Reprezentanții ei au fost la înălțimea chemării. Cuvântările rostite, slujbele religioase oficiate, documentarea și nota în care s'au menținut în desbateri, n'au făcut decât să afirme prestigiul bisericii române. Considerația ce li s'a arătat, a fost recunoașterea spontană a acestui merit. Reprezentanții bisericii noastre au servit cu distincție țara.

Să nădăjduim că din congresul dela Stockholm se va concretiza o acțiune pozitivă și reală pentru realizarea păcii și înfrățirii generale prin biserică.

Patriarhia noastră

Dumineca trecută s'a săvârșit în București actul oficial prin care biserică noastră ortodoxă a fost ridicată la rangul de patriarhie, asistând la acest act delegația patriarhiei din Constantinopol.

Sâmbătă seara s'a făcut în catedrala patriarhiei privegherea. Duminecă dimineata s'a oficiat cu deosebită solemnitate sf. liturghie de către I. P. S. Sa Ioachimos, mitropolitul Calcedoniei. I. P. S. Sa Ghermanos, mitropolitul Sardiniei, P. S. Sa Platon Ciosu, vicarul patriarhiei, arhiereul Teofil Râmniceanu și arhimandritul grec Evanghelidis, asistați de arhidiaconul Antonie, ierodiaconul Evghenie Orghidan, Farmilian și Nicolau.

Răspunsurile au fost date de corul patriarhiei.

Slujba a fost impunătoare prin răspunsurile date în grecește de cei doi prelați misionari.

După terminarea sf. liturghii, I. P. S. Patriarhul Miron Cristea a fost îmbrăcat cu mantia patriarhală. După aceasta I. P. S. Sa mitropolitul Ioachimos dă citire în grecește scrisorii din partea Sanctității Sale Patriarhului Vasile al Constantinopolului, prin care misiunea e însărcinată să aducă „tomos-ul” pentru recunoașterea patriarhiei.

După citirea scrisorii, I. P. S. Sa Ioachimos pronunță o cuvântare, tălmăcită din grecește de dl Dr. Dragomir Dragomescu.

I. P. S. Sa, Ghermanos, mitropolitul Sardiniei a citit apoi în limba greacă „tomos-ul” din Constantinopol prin care recunoaște de Patriarhie biserica română.

„Tomos-ul” e citit și în limba română în amvonul Catedralei de arhimandritul Simeon.

Pe urmă ia cuvântul I. P. S. Patriarhul Miron rostind o frumoasă cuvântare de mulțumire, adresată delegației. Cuvântarea e tălmăcită în grecește de prof. Dr. Dragomir Demetrescu.

Din catedrală, alaiul rânduie frumos, în corurile de „Mulți ani trăiască” a mers în palatul patriarhiei, unde a avut loc o agapă.

La masă a vorbit întâi I. P. S. patriarhul Miron. Remarcă importanța actului de față, ca o necesitate ce trebuia să urmeze după întregirea statului național, de a se da bisericii o nouă înfățișare prin ridicarea la rangul de patriarhie. Închină în sănătatea M. S. Regelui și Familiei Regale.

I. P. S. Sa Ioachim, mitropolitul Calchedonului subliniază bucuria ce simte patriarhia de Constantinopol față de prosperitățile bisericii române, în care până acum vedea o fiică, iar de azi înainte o soră.

Di Lapedatu ministrul cultelor evidențiază strânsa legătură ce a existat între evenimentele politice și dezvoltarea bisericii noastre.

În numele guvernului, care a prezidat la ridicarea bisericii române la rangul de Patriarhie urează ca și de aci înainte să continue și să crească tradiția de până acum a bisericii noastre cu biserica de Constantinopol, care a știut să se acomodeze cu interesele țărilor naționale.

I. P. S. Sa Ghermanos, mitropolitul Sardiniei se simte mișcat în edificiul măreț al acestei mitropolii, unde românii și grecii, în trecut au pus bazele bisericii noastre.

Mai toastează: Dl Dr. Dragomir Demetrescu,

pr. Magearof, din partea bisericii bulgare, arh. Evanghelidis, P. Gârboviceanu, pr. Popescu-Mălăești și arhimandritul Iuliu Scriban.

I. P. S. Sa Dr. Miron Cristea a dat apoi patriarhala sa binecuvântare.

Conceptia religiilor necreștine despre D-zeu

I.

Singura și cea mai de valoare calitate a sufletului omenesc este niziuinta pentru aflarea adevărului. Această niziuintă a existat în toate timpurile și la toate popoarele.

Din cele mai vechi timpuri și azi, omenimea a fost preocupată de trei mari probleme: de unde venim, unde mergem și care este locul pe care îl ocupă omul în acest univers? Aceste întrebări, dătătoare de viață, au deschis larg porțile cercetărilor în domeniul tuturor științelor, în deosebi filozofie și religie.

Singura știință, în competența căreia cade deslegarea acestor întrebări și care este chemată să satisfacă aceste cerințe sufletesti și a mulțumii nu numai intelectul, ci și sufletul, este religia. Pentru aceia religia a fost factorul principal, având un rol deosebit, în viața de toate zilele și la toate popoarele. A fost însăși viața. Precum nu ne putem închipui noțiunea — tată — fără noțiunea — fiu —, tocmai așa nu putem despărți aceste două cuvinte de oaltă: religie și popor.

Religia este raportul omului către Dumnezeu. Ceiace îl face pe om: a-l cunoaște pe Dumnezeu, a-l iubi și a-i împlini voia Lui. Religia pe lângă simțământul moral, mai poartă și un semn distinctiv ce deosebeste pe om de către animal și-l ridică la adevărata lui valoare. Și numai pe temelile religiei s'a putut organiza întreaga omenire. Este deci ironică afirmarea lui Kaut că, organizarea în stat a premers oricărei religii. Nici nu se poate nici când admite că o organizație omenească să-și aibe obârșie mai veche decât cea divină; care e din eternitate și pentru eternitate. Religia a stat la baza oricărui progres al civilizației și a tinut pas cu cultura poporului respectiv. Deodată cu decăderea culturală, urmează în mod fatal și decăderea religiei. Legimitatea acestei afirmări zace tocmai în prezenta decădere a poporului rus, unde

sovietele au delegat o comisie specială care să propage că religia și existența lui Dumnezeu e o absurditate. Ca mijloc de propagandă se redactează o gazetă intitulată: „Fără Dumnezeu”. Toți clericii dela universități sunt izgoniți, bisericile sunt transformate în case de toleranță și în localuri publice.

Nu există popor, fie acela cât de redus, să nu aibe religie, fie acesta chiar și numai în basme și superstiții.

Religia se împarte în naturală și supranaturală. Supranaturală numim acea religie ale cărei cunoștințe le avem primite prin revelația divină. Din acest fel de religie face parte creștinismul.

Afară de creștinism mai sunt alte religii, la mai multe popoare, al căror existență e cu mult mai veche și numărul credincioșilor întrece cu mult numărul credincioșilor creștini. Toate acestea aprecieri favorabile pentru religiile necreștine, puțin vor adăoga la valoarea lor internă, dacă vom face o cercetare în conținutul fiecărei religii în parte.

II.

Religia care își păstrează cel mai vechi trecut și în cuprinsul căreia s'a ivit întâiadată ideea despre un singur Dumnezeu, atotputernic, este *judaismul*. Credința iudeilor, la influința căreia s'a ivit religia, se remarcă în morală și în viața lor practică. Totă învățătura s'a zidit pe cuprinsul celor cinci cărți ale lui Moise. În strânsă legătură cu cărțile lui Moise mai stau cărțile profetilor, unde se păstrează un material bogat de credință și morală. Ca un adaus la acestea e și talmudul al cărui corifeu e Maimonide.

Iudeii cred că atotputernicul Dumnezeu numai lor le-a descoperit învățătura divină și numai pe ei i-a încredințat ca să propage această învățătură celorlalte popoare de pe suprafața pământului. Această credință presupune o stăpânire teritorială, o dominație universală. De aici și credința lor într'un Dumnezeu atotputernic, un Dumnezeu cu brațe zdrobitoare, gata de a înfrânge totul numai să ajungă la stăpânire. Faptul acesta se confirmă mai mult atunci când amintim pe marele răzvrătitor și revoluționar Barcholba pe care iudeii îl adorau și vedeau în el pe trimisul lui Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel, Stăpânul Ostirilor fi cu noi, sunt cuvinte cari se cuprind în rugăciunile zilnice ale iudeilor. Credința într'un singur Dumnezeu care a

făcut lumea și o susține, este un Dumnezeu numai al iudeilor, care stă numai în serviciul lor. de a pune stăpânire peste toate celelalte popoare. Dumnezeu este proprietarul pământului și iudeii sunt numai vasalii lui. Prin această materializare a lui Dumnezeu, reduc toată valoarea lui divină.

Această credință subredă, e departe de credință divină a iubirii, care nu se mărginește numai la iubirea de sine sau a deaproapelui, dar trece chiar și la iubirea vrășmasului. Pentru aceea l-au respins pe Isus ca trimisul lui Dumnezeu, fiindcă pe toți oamenii i-a egalat, numindu-i pe toți — fiii lui Dumnezeu și frați între sine. Iar iudeii doritori de a li-se descoperi ceva propriu, numai pentru ei, au respins învățătura lui Isus, zicând că lor nu le-a lăsat nici o credință. Așteptau ceva particular. Prin acest particularism se caracterizează întreaga lor religie. Deci credința lor într'un Dumnezeu cu niște brațe zdrobitoare, un Dumnezeu care are grijă numai de iudei, iar dragostea care se mărginește numai la frate și fiu, e foarte departe de a ajunge măcar la pragul creștinismului, care e ca o zi senină și blândă de primăvară, față de o întunecime dornică de răzbunare.

În cadrele nici unei religii nu se cuprinde un blăstăm atât de greu, precum e blăstămul sinagogei la iudei, care se săvârșește cu o mare pompă în fața altarului. Acest fapt a jignit religia celorlalte popoare învecinate, încât a reclamat intervenția puterii de stat pentru reglementarea ei. În monarhia austro-ungară Iosif II a interzis prin lege blăstămii sinagogei. Nici o morală, fie a oricărei alte religii, nu propagă cu atâta evidență răzbunarea, precum o arată asta morală ideilor: „ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte”.

Nu este deci nici o superioritate în această religie, asupra lui Dumnezeu și asupra lumii, sau asupra raportului ce există între Dumnezeu și om.

Iudeii au respins darul cel mai pretios pe care cerul îl poate da pământului: sufletul divin trimis din ceruri cu vesti bune pentru noi, și pe acest Mântuitor l-au izgonit, l-au batjocurit și omorât. Blăstămii pe care l-au cerut ei, nu se va șterge în veac: „sângele lui — Isus — asupra capului nostru și asupra capului fiilor noștri”.

(Va urma).

V. Seuleanu.

Comemorarea sinodului din Niceea

În 11 Oct. se va serba la Iași comemorarea de 1600 ani dela primul sinod ecumenic ținut la Niceea.

Această serbare având un caracter pur religios și însemnând în același timp o dată istorică pentru biserica noastră, s'a întocmit un program festiv corespunzător cu măreția comemorării.

Programul a fost stabilit la București între I. P. S. Sa Patriarhul Miron și I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei pe deoparte și dnii miniștri G. G. Mărzescu și Al. Lapedatu pe de altă parte.

În ziua de 11 Octomvrie se va ține o ședință publică a Sf. Sinod în catedrala mitropolitană. În ziua a doua, delegatul episcopal, episcopul Vartolomeu al Râmnicului, va ține o conferință comemorativă.

Seara va fi un concert religios.

Dimineata va fi o mare procesiune, în cap cu Patriarhul, urmat de mitropoliți și episcopi, dela Sf. Spiridon până la catedrala mitropolitană și apoi va oficia Patriarhul.

În ziua a treia se va face pelerinaj la mănăstirea Secu, unde sunt înmormântate rămășițele pământești ale mitropolitului Varlaam.

Se vor oficia parastase pentru mitropolitii Varlaam și Movilă și pentru domnitorul Vasile Lupu. După aceea va urma prânzul la mănăstirea Neamțu.

Suntem informați că la aceste serbări va lua parte și Maiestatea Lor Regale și Regina, Principele moștenitor Carol și M. S. Regina Maria a Jugoslaviei, precum și patriarhii Ioachim Gheorghiad și Ghermanos din Asia, Dionisie arhiepiscopul Varșoviei și reprezentanții înaltului cler din alte centre ortodoxe din Europa.

Autoritățile superioare clericale întrunindu-se, au luat măsuri în vederea primirii casei domnițoare, a patriarhilor și celorlalți clerici.

Maiestateilor Lor li se va face o primire împreună cu solemnitate deosebită.

A. S. R. Principele Carol va asista la toate ședințele soborului.

Din partea eparhiei noastre va lua parte la festivitate însuși P. S. Sa episcopul Nicolae, însoțit de mai mulți fruntași ai eparhiei noastre.

După încheierea ședințelor marelui sobor, guvernul va oferi un banchet în sala Teatrului National. Alt banchet va fi oferit de primăria Iași, la care va lua parte și Familia Regală.

Academia noastră teologică

Cu ajutorul lui Dumnezeu se deschide în ziua de 4 Octomvrie anul al doilea de funcțiune a Institutului nostru teologic, (prefăcut cu anul acesta în Academie. Inaugurarea anului nou școlar se va face cu solemnitatea cuvenită în prezența P. S. Sale episcopului nostru Nicolae, a membrilor Consistoriului și a fruntașilor noștri din Cluj. Suntem în plăcuta situație de a deschide acest an școlar în condiții mai multumitoare după ce prin cumpărarea casei din str. Avram Iancu ni s'a dat posibilitatea să facem o plasare mai confortabilă a studenților noștri. În casa aceasta s'au aranjat salele de prelegeri rămânând casa din str. Bălcescu numai pentru internatul Academiei. S'au înscris în cursul prim al Academiei teologice 25 studenți, cu calificare completă, astfel că împreună cu cei din cursurile celelalte avem în total 65 studenți în teologie. Și anul acesta se deschide cu nădejtile cele mai frumoase, câtă vreme au fost primite în institut elementele cele mai bune. Cu stăruința și dragostea de muncă a profesorilor și studenților sperăm să dăm în scurtă vreme o pleiadă de preoți buni și harnici înțelegători ai chemării reclamate de vremile de astăzi.

Punerea pietrii fundamentale la biserica ort. rom. din Zaul de câmpie

Credincioșii din numita parohie, cari nu de mult s'au reîntors la credința logii vechi, cu toate ispitele vremii ce încercase a-i înstrăina dela altarul străbun, au păstrat în taina sufletului lor în deplină curățenie simțământul religios până astăzi. Stăpâniți de dorul de a-și vedea ridicată o biserică închinată măririi lui Dumnezeu, au făcut toate sforțările pentru realizarea acestei dorințe. Și au izbutit în 24 Sept. să pună temelie bisericii în cadrul unor solemnități deosebite, fiind de față o mulțime de credincioși sosiți din comunele învecinate, procurându-le tuturor momente plăcute de revelație sufletească.

Dimineata s'a săvârșit sftaliturgie, în unilita bisericii ortodoxă în prezența unui numeros public, de către dl protopop Romul Popa, asistat de preoții: P. Șeuleanu din Mihes și G. Bocanț din Ticud. După serviciul divin s'a format o impozantă procesiune. În cântece religi-

oase s'au dus cu toții la locul „din capul unghiului” unde s'a făcut apoi serviciul divin al punerii pietrii de temelie. Actul comemorativ a fost iscălit de către cei de față, sigilat și pus în temelie, acoperit apoi cu lespede de peatră și lovit cu ciocanul de dl protopop și de ceilalți preoți.

A urmat apoi cuvântarea dlui protopop Romul Popa, care a stors lacrimi de bucurie din ochii poporului.

Actul comemorativ s'a compus astfel:

„Ridicatu-s'a acest sfânt locaș de închinare cu hramul sft. Treime în de Dumnezeu ocrotită parohie a Zaului, din jertfele poporului dreptcredincios reîntirs (la sânul bisericii strămoșesti ort. rom. în anul 1924, după două secole de înstrăinare.

Sfințitu-s'a temelia la 21 Sept. 1925 pe timpul stăpânirii gloriosului și întâiul Domn al României întregite Ferdinand I. sub arhieriasca păstorire a Prea Sfințitului și neobositului întru cele plăcute lui Dumnezeu Episcop Nicolae Ivan al Clujului, prin protopopul Ludosului de Mureș Romul Popa și preoții adm. parohiei Petru Șeuleanu și G. Bocanet al Ticudului”. Iată o pildă mult grăitoare cum știe acest popor să pretuiască sosirea timpului de refacere și să prindă și traducă în faptă șaptele profetilor: „să zidiți altare Domnului că de câte ori se ridică o mică bisericuță, de atâtea ori se dărâmă câte o puternică temniță din lume”.

V. Șeuleanu.

ȘTIRI

† P. S. Sa Episcopul Ilarie Teodorescu. Duminecă dimineața a încetat din viață în palatul episcopal din Constanța P. S. Sa episcopul Ilarie, care după cum se știe suferea de mai mult timp de o boală grea.

În toate straturile poporului trista veste a produs o adâncă impresie.

La toate magazinele din oraș și instituțiile publice s'au arborat drapele negre.

Corpul defunctului a fost depus în biserica catedrală episcopală în văzul mulțimei de credincioși.

Miercuri a fost transportat cu trenul la București unde a fost înmormântat cu ceremonia prescris luând parte la înmormântare de-

legații din întreagă eparhia. Dumnezeu să-l așeze în sânul tuturor dreptilor.

* * *

Alegere de protopop. Marti în 29 Septembrie s'a săvârșit alegerea de protopop în tractul Alba-Iulia sub conducerea comisariului consistorial Dr. Seb. Stanca. Dintre candidați a întrunit Alexandru Baba preot în Ciccu Giurgesti 28 voturi și Vasile Șpan preot în Lupșa 11 voturi.

* * *

Incasările statului. Ministerul de finanțe a publicat în zilele trecute încasările statului dela 1 Ianuarie până la 31 August. S'au încasat în total 20 miliarde, cu un miliard și 300 milioane mai mult decât se luase la buget. După ce în lunile de toamnă se fac cele mai mari încasări este sigur că anul acesta se va încheia cu sume mai mari în plus față de cele prevăzute în buget. Un semn și mai bun pentru consolidarea statului.

* * *

Pentru muzeul eparhial am primit dela preotul nostru Partenie Mateiu din Corumca un prapor vechiu de pânză dela 1801, trei icoane vechi, un potir de tinichea, un feșnic de lemn, o cădelniță foarte veche, o linguriță de lemn și o linguriță de aramă.

* * *

Apel. Comitetul central al preoților văduvi apelează la toți preoții să ia parte la congresul preoților văduvi din toată țara care se va ține în 6 și 7 Octombrie a. c. la București în locul societății clerului ortodox „Ajutorul”.

* * *

Bibliografie. Predici la sărbătorile bisericesti, de Dr. Grigorie Gh. Comșa, episcopul Aradului. (Editura Librăriei diecezane din Arad). Preț 25 lei.

Apariția unei lucrări a P. S. Sale episcopului Dr. Grigorie Gh. Comșa, este totdeauna un eveniment bisericesc-cultural și literar, căci cine cetește cărțile acestui fecund scriitor bisericesc, își reamintește cu plăcere de strălucitele predici ce P. S. Sa le-a sămănat în sufletele credincioșilor.

Cele 20 predici ce conține această carte, ne arată pas de pas că, creștinismul nu este o confesiune, ci însasi formula etică cea mai de săvârșită, în tot progresul omenimei până azi.

Subiectele ce tratează autorul în aceste cu-

vântări, sunt bine documentate, cu citate bogate din sf. Scriptură, diferiți scriitori, filozofi și moralisti. Preoțimea română se va bucura mult de ajutorul moral ce-l primește prin cartea aceasta, și se va strădui ca învățăturile creștinești de-puse aici, să pătrundă cât mai adânc în sufletul și inima poporului.

Ștefan Metes: Mosiile Domnilor și boerilor din Țările române în Ardeal și Ungaria. („Biblioteca Semănătorul” No. 83—84, Arad. Prețul 10 lei).

Din o mulțime de documente adunate de prin arhive și biblioteci, Ștefan Metes a alcătuit această broșură despre Mosiile Domnilor și boerilor din Țările române în Ardeal și Ungaria. Cu bogăție de date, studiază puternica influență ce au avut-o domniile boeri din principatele române asupra vieții românești din Ardeal.

Prezența domnilor și boerilor de dincolo de Carpați între iobagii Ardeleni a fost de un neprețuit folos pentru neamul nostru.

Acești domni și boeri le-au clădit românilor ardeleni lăcașuri sfinte pe cari le-au înzestrat cu odăjdii și cărți bisericești.

Și nu odată românii din Ardeal au găsit sprijin la voievozii Munteni și Moldoveni contra asupririlor ungurești și săsești.

Cartea dlui Ștefan Metes ne luminează o parte a trecutului nostru pe aceste pământuri. Ea oferă o lectură foarte interesantă și n'avem cuvinte îndestul de calde pentru a o recomanda cetitorilor noștri.

* * *

Teatrul Național din Cluj. Teatrul Național din Cluj și-a deschis stagiunea Marti, în 29 Sept. a. c. cu „Thebaida” scriitorilor Victor Eftimiu, angajându-și și câteva elemente noi, pe lângă cele vechi rămase în cadrele Teatrului Național. Opera își va deschide stagiunea în Octomvrie.

* * *

Șarlatenie adventistă. Intr'un sat din Bănat s'a petrecut următorul caz cu noul episcop al nazarenilor din acea localitate, un anume Landmann: Acesta a spus unui credincios al său, că i-a apărut în vis Dumnezeu și l-a provocat ca până în ziua de Sâmbătă să se pregătească pentru a fi chemat să se „înalte la cer”. După această destăinuire, fericitul episcop s'a închis în casă și tot timpul l-a petrecut în rugăciuni, fără să mai dea ochi cu cineva. În ziua de Sâmbătă s'au adunat toți credincioșii la reședința

episcopală să asiste la marea minune a „înălțării la cer”. Episcopul apărură îmbrăcat în vestimente negre și cu două aripi mari în spate. Cu ajutorul unei scări se urcă pe acoperișul casei și așteaptă câțva timp în extaz semnul de chemare la cer. Deodată ridică brațele spunând: „Te văd, Dumnezeu meu. Idată voi veni la tine”. Încearcă să sboare. Minunea însă nu se produse, căci bietul „episcop” căzu la pământ, spărgându-și capul.

* * *

Când mor oamenii cei mai mulți. Când e vorba de moarte toată lumea presupune că cei mai mulți oameni mor la miezul nopții, timpul spiritelor. Asta îi credința poporului. Învățații au cercetat pe bază de date statistice și au ajuns la rezultate surprinzătoare. Medicul Dr. Schneider din Berlin a făcut observații la 57 mii de cazuri de moarte, excepționând toate cazurile de moarte rolnică, nenorociri și omoruri. S'a constatat că o anumită parte din cele 24 ore nu are influență asupra morții. Între orele 10—11 în. m. mor circa 1100 oameni, în ciasurile de amiază cam 800. La 7 seara se ridică la 1105 scăzând până la miezul nopții iar la 800. La unu noaptea se ridică deodată la 1250 și starea aceasta rămâne neschimbată până către 7 ore dimineața.

Aceasta se explică cu faptul că dimineața, la amiază și seara bolnavul capătă ceva nutremânt și starea lui capătă putere de rezistență. Venind noaptea bolnavul așteaptă cu nădejde mare miezul nopții crezând că dacă trece de acesta a scăpat. Nădejdea aceasta îi mai dă o scântee de putere. Urmează timpul după miezul nopții. Bolnavul se crede scăpat, dar gândul că e departe încă dimineața îl obosește. Și pentru omul sănătos care veghează, se știe, că timpul cel mai greu e dela miezul nopții până dimineața. Bolnavul istovit adoarme ca să nu se mai trezească. Cei mai mulți oameni mor deci în vremea dela ora 1—4 după miezul nopții.

* * *

Pângărirea bisericilor. În timpul din urmă niste hoți îndrăzneți au intrat într'o biserică din Timișoara și au furat mai multe odăjdii scumpe. Tot asemenea s'a întâmplat și în biserica din Orman, de unde s'a furat discul cu steluța și un pahar în care se ținea sfânta cuminicătură.

* * *

O gazetă din Paris, spune, că pe întreg pământul se vorbesc 800 de limbi. Dintre acestea, în Europa sunt 89, în Africa 114, în Asia 123, în America 417, iar celelalte 117 în numeroasele insule ale oceanelor.

* * *

Elena Popescu Voitești, „Locurile Sfinte”. Doamna Popescu, prezidenta Societății ortodoxe a femeilor române din Cluj descrie în această breșură călătoriile sale la Ierusalim, Nazaret, Vitteem și Iordan. Sunt impresii de călătorie scrise cu multă dragoste creștinească. Prețul 20 lei.

* * *

Sfânta cuminecătură de Dr. Nicolae Brânzău. E numărul 5 din broșurile destinate propagandei contra sectarilor. Prețul 8 lei.

* * *

Tine miște amintiri dela sfintele misiuni de Dr. Gheorghe Fireza.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhău — — — 12.— Lei
2. Românii ortodocși și Românii uniți de Dr. G. Ciuhău — — — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna” II, și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățăminte cu icoane (12 cărți poștale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Viața unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei

10. „Problema educației sexelor” S.— Lei
11. „Femeia” de Dr. C. Stanca — 20.— Lei
12. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

No. 804—1925.

1—3

C O N C U R S

Pentru întregirea postului de paroh în parohia *Idicel-pădure*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în „Renașterea”.

Venitele parohiei sunt:

1. Salar dela stat.
 2. Sesiune parohială de 10 jug. arător și fănațe.
 3. Lemne de foc din pădurea bisericii.
 4. O merță de bucate dela fiecare familie și o zi de lucru.
 5. Stolele obișnuite, după vremea de astăzi.
- Parohia are casă parohială bună cu pivniță și supraedificate nouă.

Cei în drept a concura, își vor înainta cererile legal întocmite oficiului nostru și se vor prezenta ca să facă cunoștință cu parohienii.

Comitetul parohial din *Idicel-pădure* în înțelegere cu noi.

Reghin, 15 Sept. 1925.

Protopop *Dumitru Antal*.

Nou apărut!

Cea mai bogată carte de rugăciuni

„Cărarea Fericirii”

de: G. Mânzat preot

cu tot felul de rugăciuni ocazionale
în 364 pagini la

Librăria ANCA Cluj.

PREȚUL:

Cartonată 85.—. În pânză 140.—.
În piele lux pentru dame 280.— și 350.— Lei.

„Predici la Morți”

de: prot. I. Marga
45.— Lei.

6—20

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.